Учѣте ся брати мои,
Думайте читайте

СВОБОДА

„Въ своей хатѣ своя правда
И сила и воля"
Шевченко.

И чужому научайтесь
¡Свого не цурайтесь,

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ

Число 2 | ДЖЕРСІ СІТІ. Н. Д. 15. Януара 1894. | ГОДЪ II

НОВІЙ РОКЪ.

Все иде все минаесь и ничъ на свѣтѣ нема такого щобъ устоялось и не пôдпадало зниценю и забутю.

Ото старый годъ, забравши на свôй старій хребетъ всѣ нужди, бѣди, нещастія, незгоди хороби неспокôй голодъ, якими насъ такъ щедро даривъ за часъ свого панованя, щезъ пропавъ на вѣки въ безоднѣ минувшости забутя. За старымъ рокомъ нѣкто не пожалуе, нѣкто не прослезить ся и не скаже: шкода що минувъ, але кождій смертный въ думцѣ повторитъ: о бодай такій нѣколи не вернувся. Сказати правду старый рôкъ дуже погано ошукавъ тихъ, що на него покладали свою надѣю на лучше и свою будучность представляли въ рожевôмъ свѣтлѣ. Надѣя розвѣялась вѣтромъ одуреня а свѣтлая будучность перемѣнилась въ сумну и чорну настоящость.

Нѣкому не давъ ся минувшій годъ такъ въ ознаки, якъ бѣдному робочому люду. Серце болить, очи плачуть, рука перомъ не владѣе якъ чоловѣкъ собѣ погадае кôлько то сотъ тисячъ бѣдныхъ людей лишивъ старый годъ безъ роботи, безъ кусника хлѣба, безъ теплого кутика!... Куда лишень окомъ глянешъ всюда узришъ смутну - невеселу памятку по старôмъ дѣду. Шпиталѣ переповнени слабими, безсильними отъ голоду, котрихъ громадске милосердіе и благотворительность вирвали съ обятія страшной смерти и подали помôчну руку прити до силъ. до здоровля. Сли кто мавбы охоту и перейшовся по кладбищахъ, по тихъ поляхъ де гробовимъ вѣтромъ вѣе и де смертна царить тишина, то тамъ межи свѣжо заритими могилами много а много знайдесь такихъ, що голодъ, нужда ископали и загнали спочивати на вѣки передъ часомъ тихъ, що не мôгши перенести горя одôбрали собѣ житіе.

Старый рôкъ не тôлько докучивъ и мучивъ поодинокихъ людей, фамилии, але весь политичный свѣтъ; державы и републики дôстали лихіи подарунки съ дѣдовой торбы. Стара Европа мае богато бѣди та клопоту съ своими ворогами домашними. Анархизмъ невгасне дѣтя соціализма, пекельный породокъ грозитъ совершеннымъ переворотомъ нынѣшного громадского устройства и порядка.

Тая гидра высоко пôднесла свою голову такъ, же трони и потестати дрожатъ передъ нею, ей бомбами и кажуть ся бути безсильними противъ тайной невидимой сили динамита и ножа. Найбôльше до роботи съ анархистами мае Францiя, котра сама кае ся же дала таку вôльнôсть, съ котрой користаесь не по людзки тôлько по звѣрячому.

Англія може смѣло взяти „варентъ" на старый годъ бо стратила въ немъ 400 миліонôвъ дол. черезъ страйки майнерски. Тое само можна сказати и о прочихъ державахъ, котрымъ старый рôкъ лишивъ въ дарунку голодъ, холеру, бенкротства, неуроджаи, наводненія и все-европейскій миръ вооруженый отъ стôпъ до голови въ багнети и канони спокôйного и миролюбивого Круппа. Але ходѣмъ до своей хати най собѣ други ломлятъ голову надъ тимъ що отримали въ спадщинѣ по старôмъ дѣдови велики державы загляньмо скорше въ дѣдову тодбину и поглядаймо тестаменту що записавъ и лишивъ для Галицкой Руси. На першой сторонѣ записной книги прожитого года о Галицкой Руси стоитъ такъ: Рускій родъ живущій на земли Данила не може на мене нарѣкати бо не тôлько я, але и мои попередники заставали и покидали Галичину въ нуждѣ бѣдѣ въ домашнихъ сварахъ. Тому всему причиною суть собѣ сами Русини нехотящіи пôзнати що въ едности сила и для того всюда занимаютъ мѣсце „слабшихъ, малозначнихъ"

Старій рôкъ не бувъ ласкавимъ и для насъ тутъ въ Америцѣ проживаючихъ.

Крôмъ загальной бѣди и безробстя, водворились и у насъ сварнѣ и непорозумѣнія. Наша народна жизнь не тече чистою струею, но коломутною водою, въ котрой непрошени проводитори, просвѣтителѣ, грабителѣ ловлять рѣбу. Наша часопись пôдносила голосъ въ той справѣ и хотѣла охоронити народъ отъ зла, але по бôльшой части людей легковѣрныхъ даютъ ся и до сихъ поръ водити за нôсъ отъ дурисвѣтôвъ,

Въ прожитôмъ году у насъ були лишень слабеньки проявы народного житія. Але уже часъ розстатись на всегда съ старимъ рокомъ и заспѣвати впослѣдне „Вѣчная" а повитати новій.

Сей 1894 приходитъ до насъ усмѣхаючись и кидае кождому по малому пакункови на котрôмъ стоитъ написано „надѣи на лучшое" Справдѣ кождій съ насъ мае надѣю же настануть лучшіи времена. Дай Боже щобъ и такъ сталося и надѣя насъ щобъ не звела.

„Свобода" звертаючись до своихъ читателей и до руского народа тутъ въ Америцѣ проживаючого здоровитъ всѣхъ съ новимъ годомъ здоровлемъ, щастемъ и всякимъ добромъ.

Дай Боже щобъ уже расъ скôнчилась бѣда яка до теперъ панована межи робочими а наставъ новій рухъ и робота по всѣхъ майнахъ и фабрикахъ такъ, щобъ сами басове ишли глядати людей способнихъ до працѣ.

Желаніемъ „Свободи" есть щобъ въ новôмъ роцѣ всѣ Русини згромадились въ одно народне руске общество, братство, котрого цѣль булабъ вспомагати себе самихъ морольно и метерiяльно соединенними силами. Дальше, щобъ Русини въ тôмъ роцѣ постарались о свôй „Народный Рускій Дôмъ" въ котрôмъ заложилабъ ся генеральна контора спродажи шифкартъ и и посилка грошей до старого краю; склепъ съ церковними вещами и книжками всякого рода; въ „Народнôмм Домѣ" зробилобъ ся мѣсце яко притулокъ для новоприбувшихъ съ старого краю щобъ жиди агенти не видирали послѣдного цента отъ несвѣдомихъ и не замикали по пивницяхъ рускихъ дѣвчатъ заставляючи ихъ заробляти своимъ тѣломъ на користь нехристôвъ,

Крôмъ того редакція „Свободи" надѣесь и бажае щобъ съ новимъ годомъ въ кождой мѣсцевости, де лишъ жіють руски люде, закладались братства, читальнѣ и школи для нового руско-американьского поколѣня.

Сли голосъ „Свободи" не буде гласомъ вопѣющого во пустини, сли зерно просвѣщенія и добра кинене нами на руску рôлю не зôстане придушене терніемъ незгоди зависти, байдужности, наколи наши патріотични думки и мисли перемѣнятъ ся въ дѣло, тогда скажемо же мы осягнули нашу благородну цѣль, задля котрой нещадили и нещадимо ни здоровля ни труду ни гроша отъ той хвили якъ повстала мисль видавати на свѣтъ руску газету.

БРАТЯ РУСИНИ!

Перечитайте уважно все тое що тутъ пишемо и розважте здорови въ своей головѣ якъ бы то було добре для иасъ слибъ мы взялись за руки и далѣй до дѣла будувати для себе и для своихъ потомкôвъ новую хату. Наше предложеніе, нашъ плянъ, наша програма не есть взята съ краины воздушныхъ замкôвъ и на почвѣ неможливости не кладемъ угольного каменя, але на твердôмъ, певнôмъ грунтѣ возможности, тôлько треба сильной вѣры въ Бога та доброй волѣ и охоты а все дастъ ся зробити бо громада великій чоловѣкъ.

Покладаючи всю нашу надѣю въ новôмъ году на всемогущого Бога и на Васъ дорогіи Русини, кôнчимо наши новорочни, изъ серця походячіи желанія, слѣдующими словами:

Щастя здравля вамъ желае
Руски люде „Свобода",
Щобъ въ семъ роцѣ незазнали
Що то нужда, що бѣда.
Най Богъ святій благословитъ
Робочіи руки,
Да сохранитъ людей своихъ
Отъ горя роспуки.
Руска вѣра, руска мова
Най тутъ процвитае,
Нехай кождый рускій шлейзъ
Свою школу мае.
Руске житіе най закѣпитъ
На народнôмъ полю,
Бо тутъ маемъ свободу
Тутъ маемо волю.

Гр. Гр.

УВАГА.

Наколи кôнчитъ ся старій рôкъ а начинаетъ ся новій, тогда пôсля давного свѣтомъ принятого звичаю не тôлько великіи компаніи фабрични, але поодинокій зарôбникъ, роблять рахунки такъ доходу, якъ и росходу щобъ знати скôлько заробилось або втратилось въ старôмъ роцѣ. Просимо також и мы нашихъ ч. читателей „Свободи" щобъ и зъ нами зробили рахунокъ и прислали що намъ ся належитъ.

SWOBODA
(LIBERTY.)

The only Russian political paper in this Country and has a large circulation trough the United States and is an invaluable advertising medium.

Предплата рôчна 1.50
До старого краю.......... 2.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ висилати пôдъ адресою:

To "Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Наша газета выходитъ два рази на мѣсяць. 1 го и 15го.

All money or money orders should be adressed to:
"Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Entered at the post office at Jersey City, N. J. as second class mail matter.

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Хвальна Редакція!

Давно уже забиравъ ся я гдецю написати до американьской „Свободи" котру всѣ дуже радо туть повитали, але якось все не було часу хоть матерііалу назбиралось повный стôгъ. Унасъ стара бѣда закватировалась на цѣлу зиму по мѣстахъ, мѣсточкахъ и селахъ Сельскому населенію почала показувати всѣ свои зуби и докучае съ всѣхъ бокôвъ. Нашъ хлѣборобъ въ великôмъ клопотѣ та журбѣ съ отки взяти наши щобъ перезимовати худобину бо соломи и сѣна бракъ. Кто знае чи не буде якъ колись продавати корову або коня за пôвъ дармо жидамъ на скору. Люде якъ можуть такъ жиють о сухôмъ хлѣбѣ та напôвъ зôгнилой капустѣ, о бараболяхъ [комперахъ] и мови нема, бо погнили. Господари ходятъ съ похилою головою и одень другого питаетъ ся якъ то буде на яръ де небу де чимъ поля обробити и зерна не стане на засѣвъ. Ще до той загальной нужди причинилася друга т. е. жидовска голота выгнана съ Росіи ро[illegible] по нашихъ селахъ якъ та саранча и злодѣйскими способами видерае нашому селянинови остатный кусокъ хлѣба. Въ кождôмъ селѣ, де перше не бувъ тôлько одень жидъ, днесь тамъ знайдешъ до 20 и сорокъ. Крôмъ того тая плюгава жидова принесла съ собою холеру. Ахъ кобы то нашъ Найяснѣйшій монарха зробивъ такъ якъ рускій царь и по прикладу Фараона давъ отпустный листь всѣмъ жидамъ въ двайцять и чотирохъ годинахъ опустити Галичину.

Иванъ Грыбъ.

Львôвъ. На горѣ замковой де колись стоявъ замокъ рускихъ князей а теперъ перекрещено на „kopiec Kosciuszki" будують поляки высоку желѣзну вежу. Мы кажемо що добре роблять бо тая вежа придасть ся колись Русинамъ, съ котрой будуть приглядатися, въ котру сторону будуть поляки и жиди утѣкати съ рускôго краю.

Въ селѣ Завадовѣ коло Стрыя дванайцятолѣтный хлопчина пастушокъ, пôдпаливъ съ зомсти своему господареви хату и тѣѣ господарски снаряди, съ котрихъ непозôстало ничъ якъ тôлько свята земля, на котрой стоявъ хуторъ. Молодого пôдпаляча злапали де передъ судомъ признавъ ся до вини.

Перемисль. На дняхъ одень воякъ Орловскій родомъ съ Поляни повѣта Лѣско одобравъ собѣ житіе вистрѣломъ съ карабина. Причина тому бувъ жаль за родиннымъ селомъ.

Рускій конзулятъ перенесено съ Бродôвъ до Львова де отъ нового года почавъ свое урядованіе.

Въ Креховѣ одень пôдофицеръ отъ уланôвъ застрѣливъ ротмайстра Бариша и утѣкъ.

Въ Пациковѣ жидъ арендаръ пôйшовъ по шабасѣ до пивницѣ фабрикувати, роспускати горѣвку для дурнихъ гоївъ и разомъ съ запаленою свѣчкою впавъ до бочки оковити, котра сей часъ заялась и жидиско повандрувавъ на другій свѣтъ обсмаленый и спеченый на лоно Авраама.

Въ нашихъ горахъ де куда зародилося много комперôвъ але капуста невдалася бо була мокра хвиля. Капустяного вару не знайдешъ хоть вмерай. Богато людей выбираеся того року до Америки: стари и молоди покидають села а до Америки, тôлько бѣда що нема кому пожичити гроша на дорогу.

АМЕРИКАНСКА РУСЬ.

Джерсі Сіті. Въ нашôмъ славнôмъ припатлянтицкôмъ мѣстѣ зачинае ся робота и много людей загостило до насъ. Свята Рождества Христового и новій годъ обходили тутейши Русини дуже красно и весело. На саме рождество и на соборъ Пр. Богородици було народа биткомъ набито въ церкви. Отколи церковъ руска стоитъ, то ще не було тôлько народа въ храмѣ божôмъ. Братство св. Іоана Хризостома съ Центровиля робило параду, защо ему честь и слава. На святого перв. Стефана замучили жиди одного русина въ слѣдуючій способъ: Одинъ рускій молодецъ справляючи свои именини въ сей день, пôйшовъ запросити на тое торжество свого краяна, котрый служивъ за бартендра у жида на Green Str. Плюгавіи жидъ зô злости почавъ бити нашого человѣка зате що невзявъ кекъ пива на именины ôдъ него. Нашъ молидецъ не стерпѣвъ и замахнувъ крѣсломъ на пейсатого але го не вдаривъ. Но щожъ випало съ того? Русинъ сидитъ въ гарештѣ а жидовска правда.

А теперъ ходѣмъ кумове троха на бôкъ тай поговоримо собѣ пару словъ правди хоть терпкой, но въ чотири очи щобъ насъ нѣкто не пôдслухавъ и невидавъ до криминалу.

Жидъ одуривъ Русинôвъ.

Лейба Вертгаймеръ съ села Конечной отворивши сальонъ за пожични грошѣ отъ рускихъ людей, утѣкъ до Палестины. Але перед исходомъ ізраеля изъ Египта напожичавъ отъ дурнихъ гоївъ якихъ ще пятьсотъ долярôвъ, закрутивъ пейса цицелисъ мурелесъ и яко посуху пѣшествова ізроель — втѣкъ чортъ зна куди. Теперъ на рѣкахъ вавилонскихъ тамо сѣдохомъ и плакахомъ.

Трентонъ. Тамтейши Русини хочуть одобрати славу людямъ села „Печериця", про котрихъ свѣтъ давно забувъ. Анѣ духу анѣ слуху про нашихъ братôвъ нема и и не знати якъ живуть и якъ имъ водить ся. Була чутка що выставили церковъ, мали свого священника але благодаря роспорядженю мадярского пôвтора чверти пани съ Пасейко, перенесли О. Сабова до індіянъ территори а на его мѣсце дôстевъ презенту О. Даміяновичъ глаголющій по мадярски.

Юнкерсъ. Пôйшла поголоска по людяхъ що тамъ рушила робота. Наши робôтники съ всѣхъ сторонъ згромадились до того мѣста за роботою. Но яке ихъ було розчарованіе коли въ мѣсто роботи дôстали камѣнемъ по головѣ отъ тамтейшихъ бомсôвъ.

Mt. Carmel Pa.

Честна Редакція!

Наши люде неможуть на хвалити „Свободу" и просять Бога щобъ виходила щодня. Гадки та думки розголошени вашою газетою приняли ся до сердецъ всѣхъ насъ Русинôвъ туть проживаючихъ. Теперъ намъ отворили ся очи, теперъ мы пôзнали кто намъ братъ и кто намъ радъ. Охъ коби то всѣ наши братя були одной мисли и одного серця тай за „Свободу" заслали предплату, тогдабъ мы могли повеличатись нашою правдивою рускою газетою.

Братя Русини!

Маленька горстка Хорватôвъ знаходить ся въ Америцѣ а вже постарались о свою газету „Stadnica" котру вспомагають всѣми силами щобъ выходила кождого дня, протое маймо и мы честь, амбицію недаймо ся випередити другимъ але постараймо ся щобъ наша „Свобода була горою.

Галковичъ.

New York.

Почтенна Редакція!

Мы русскіе проживающіи здѣсь, поздравляемъ щыро русскимъ сердцемъ появившую ся „Свободу" и молимъ Всевышнаго Бога чтобъ она просвѣщала нашихъ людей и наставляла на путь истинны. Намъ надо русской газети, намъ надо учителя.

Свѣти свѣти
Ясна зоре
Свѣти свѣти
„Свободо"
Съ тобой пойдемъ
Въ розвори
Ты здѣсь наше
Все добро.

Е. Прозоръ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Павло. Слава Богу давшому намъ дождати и пересвятковати тіи дни Христового Рождества. Я думавъ куме що хоть на свята буду мати спокôй, миръ и благоволеніе съ моею старою але де розкодкодакалась и почала сваритися со мною за те що кисилиця невдалася бо кôтъ до ней впавъ опаривши ся до живого ажъ по хвôстъ. Потому скаржила ся кумою Явдухою що я вмѣсто купати грибôвъ, принесъ вязанку чоснику. Я тому не виноватъ бо взявъ тое що жидъ закрутивъ до папера.

Петро. То все байка, коби Господь здоровля та роботу давъ въ новôмъ роцѣ а баби собѣ най кричать и сварять ся насъ тое анѣ болитъ анѣ свербитъ – якъ то кажуть: баба мае свôй часъ.

Павло. Тъ чули вы куме що теперъ въ свѣтѣ водится? Якъ пишуть газети нѣмецкіи и англійски то буде зле, бо на весну заповѣдають европейнку вôйну. Но съ якого поводу и кто кого зачипитъ тобы самъ чортъ при насъ хрещенихъ, нездогадавбися. Та политика се велика кртанина. Панове министри думають о одной и другой державѣ якимъ епособомъ ошукати перехитрити одну або другу сторону и впровадити до клопоту, до вôйни. Италія, якъ уже куме знаете мае богато клопоту въ своимъ ураю Сициліи де видала сорокъ тисячъ войска щобъ усмірити революціяный бунтъ народа, повставшого съ оружіемъ проти правительства съ очойдушнимъ крикомъ: „дайте хлѣба або мордуйте насъ" Тамъ пануе страшна бѣда и съ той бѣди користае Нѣмеччина щобъ привеволити Италію видати вôйну могучой Франціи.

Петро. Страшно куме ажъ слухати вашой мови о вôйнѣ, котра днесь позбавилабъ въ одной минутѣ тисячъ а

тисячъ людей спосбниôхъ до роботи; кôлько то старихъ отцѣвъ оплаковалибъ своихъ сынôвъ молоди жени зôсталибъ вдовицями, дѣти сиротами.

Повло. Дуже мене то тѣшить що вы мене куме поняли. Правду сказати же страшно подумати о тихъ нещастяхъ и знищеняхъ яки по собѣ зôставляе вôйна въ нынѣшнихъ часахъ де штука военна забивати людей дôйшла до найвысшой вдачи.

Петро. Ваши слова не на вѣтеръ дорогій куме; наше житіе уже и такъ коротке цѣсари ломлять собѣ голову надъ тимъ, якъ знищити въ найкоротшій спосôбъ цѣле войско противника. Архикнязь Австріи Кароль Салваторъ вистудіовавъ и злагодивъ таку гармату, котра на минуту дае ко 480 стрѣлôвъ. Сли теперь прійде до вôйны, подумайте собѣ куме яка буде бучерня! Хрань рука божа отъ такого кровопролитія.

Павло. Тое само хотѣвъ и я куме сказати але вы перебили мене въ беседѣ. Теперь зачекайте най си запалю люльку и зачну самъ де скôнчивъ. Но на чôмъ я скôнчивъ самъ собѣ добре непригадамъ — ага - я въ дома. Оденъ мудрый и премудрый французъ, котрого окрестили и назвали „Трубивъ Торбѣвъ“ а потому по унiятски назвали Торпинъ вынайшовъ знову таку пекольну машинерію що за одиномъ вистрѣломъ цѣлій регементъ вôйска лежить трупомъ.

Петро. Гей коли то буде, богато води переплине; до войны не такъ скоро взятись якъ стару за волося съ печа на долину. Рускій царь якій сильный, передъ котримъ дрожить цѣлій свѣтъ, а все таки нехоче войни тôлько святого спокою. Щоби свѣту показати же рускій царь, помимо своего всемогущества хоче спокою и розвою прогреса чоловѣчества на поли штуки, промислу, росказавъ щобъ въ тôмъ новôмъ роцѣ була всемірна выставка въ Петерсбургу на память 200 рôчницѣ заложеня того мѣста черезъ Петра Великого, Тамъ то буде, що узрѣти и начудоватися! Цѣлый свѣтъ лагодить ся на ту выставку, бо кожда держава хоче приподобати ся всесильной и могучой Росіи. Поляки славни съ своей заячой одваги кленуть, проклинають генерала Гурка и кажуть що онъ то все наробивъ на збитки полякамъ щобъ зробити манифестацію проти косцюшковской выставки во Львовѣ де Русини зробились бланзнами нанявши собѣ одну браму, де всѣмъ входящимъ на выставку будуть чистити чоботи.

Павло. Колибъ то куме.бувъ рускій розумъ у себе въ дома а не нищивъ своихъ силъ роблячи порôвнаня, льогичны заключенія що дѣесь въ хатѣ сосѣда, тогдабъ то куме мы пановали въ нашой Галичинѣ де жидôвского смроду некупивъ бы на лѣкъ до табакерки Авраама щобъ пчихнувъ на катаръ

Петро. Пахати не штука але кобъ не замерзло пôдъ носомъ, бо теперъ въ Австріи таки сильни морози же рѣка Дунай почавши отъ самого Вѣдня ажъ до Білграду цѣлкомъ замерзъ.

Павло. Куме ажъ по менѣ морозъ пôйшовъ хоть коло пеца сиджу але треба забиратися до хати бо стара потôмъ буду мусѣвъ дзвонити зубами въ ноги на морозѣ въ dzwon polskiej wolnosci.

ВЕСЕЛА ХВИЛЯ.

Уже минули свята и новій рôкъ завитавъ до насъ. Длятого я Иванъ Крутило осмѣляюсь скромненько поздоровити руску громаду съ тимъ новимъ рокомъ. Я перебувъ свята але яки? Послухайте. Передъ самимъ св. вечеромъ написавъ листь до кума проживаючого въ въ New York абы загостивъ до насъ на свята. Моя стара варила саме тогдѣ кисилицю а я пôйшовъ кинути листь до бакси. Бѣда и нещастье хотѣло же я вмѣсто кинути письмо до почтовой скринки, опинивъ ся передъ файеръ — баксъ и почавъ штурати, крутити бо листь нехотѣвъ влѣзти. Наразъ збѣгають ся фаермани, полисмани, люде дѣти, а я стою якъ дурный коло бакси съ листомъ въ рукахъ а нигде не горить. Двохъ полисманôвъ беруть мене и провадять тамъ, де я не хотѣвъ и нѣколи не бувъ. Надармо чекала моя стара съ грыбами, съ горохомъ и капустою на святій вечеръ бо я съ тяжкою бѣдою вернувъ до дому ажъ о осьмой годинѣ рано на саме рôздво. Ще незабувъ одной бѣди а тутъ вотъ и друга стукае до дверей. Коло четвертой годины по обѣдѣ таки на саме наше рôздво приходять кумъ Микита съ Центровиля и просять: куме и вы кумо ходѣтъ до мене. Я кажу що моя старо нездорова бо выпила пару пугарикôвъ запѣканки достала запаленіе уже незнаю въ котрôмъ боцѣ и ревматизмъ въ головѣ. Се непомогло нѣчого - мусѣли ѣхати обое. У кума ужс було много гостей, котри чекали на мою всечестну особу и на достопочтенную также мою сопругу, котра злѣзаючи съ кары згубила одну боканчу и такъ наполовину боса прійшла до кума до гавзу. Тамъ було що ѣсти и пити до волѣ, бо звичайно на такій день кождій лагодить ся. Гостѣ говорили, балакали то о семъ то о тôмъ а въ кôнци почали спѣвати коляди. Наразъ таки въ тôмъ домѣ но на долины стали колядовати инакше и съ гакеми отъ пеца колами, ножами. Крѣкъ, стукъ пекельный. Я выбѣгъ подивити ся що се за диво а туть полисмане беруть нашихъ и мене съ ними На кортѣ стали вывытовати якъ що и прощо а я о нѣчôмъ не знаю тôлько видѣвъ якъ оденъ другого гаратавъ и то були колядники. Въ кôнци узнали мене за невинного и пустили коли заплативъ $5.00 ассекурацiи. Вернувши до дому заприсягъ я передъ моею старою що уже никуда непокажу свого поважного носа. Але бѣда не спить. На другій день раненько приходить до мене кумъ Грыць тоже съ Центровиля и просить мене щобъ ѣхати съ нимъ до Юнкерсъ за роботою, бо тамъ, якъ люде повѣдали, рушили фабрики. Съ тяжкою бѣдою поѣхали. Приходимо коло одной фабрики а тамъ люда якъ бы въ Люцинѣ на отпусмѣ. Я вбравшись въ мою святочну капоту, въ цилиндеръ а для бôльшой поваги взявъ стару омбрелу идемъ съ Грицемъ впрость до фабрики перетискаючись черезъ товпу люда. Ажъ ту невидима льоферска рука пѣфъ камрнемъ мене въ голову и мôй цилиндеръ а кума Гриця въ лѣву ногу. Тогда чимъ скорше вертаюсь назадъ до Джерсі Сіти и теперь лежу съ завитою головою споминаючи свята и кумôвъ - тай тілько.

Въ Школѣ.

Учитель до ученика: Стыдайся, Грицю! Нѣчого не умѣешъ! Коли я бывъ въ твоихъ лѣтахъ, умѣлъ я десять разъ тôлько що ты.

Грыць! Борше то вы мали лучшого учителя, якъ я.

Мудрый Учень.

Рабинъ до школяра: возьми збанокъ та принеси пива.

Школяръ: а где суть грошѣ?

— За грошѣ принести пива, то не велика рѣчъ, але принеси безъ грошей.

Небавомъ вертае школяръ и ставитъ збанъ передъ рабина, той хватае и бересь пити але бувъ порожный.

Розгнѣваный кричитъ: Збанъ порожный що буду пити?

— Съ повного пити то не штука - отповѣдае школяръ, але съ порожного . . . .

Въ Росіи. Ты старый а де твои зуби?

— Начальство вибило.

АМЕРИКАНЬСКИ НОВОСТИ.

Washington. Проектъ предложеный Willson-om о реформѣ цловой ще не зôставъ потвердженый конгресомъ и ведуть ся горячи дебати надъ поправкою поодинокихъ параграфôвъ.

Теперъ мука, хлѣбъ, цукоръ и свиняче мясо дуже станѣло въ Америцѣ, але бѣда та же робота слабо зачинаесь рухати.

Убійця маіора мѣста Чикаго зôставъ въ тихъ днахъ осудженый на смерть черезъ повѣшеніе.

Въ Пітсбургу начала выходити на сихъ днахъ хорватская газета „Stanica“, котрой заповѣдають свѣтлую будучнôсть. Хотяй Хорватôвъ не много тутъ ще есть, а уже постарались о часопись въ своимъ рôдномъ языцѣ. Що скажуть на тое наши братя Русины, котрихъ живе уже поважне число? Чи незавстидали насъ братя Хорвати же не дбаемо о свое нехочемо постаратись щобъ хоть одна руска газета могла истновати туть въ Америцѣ? Гей гей коли скôнчить ся славна руска недбалôсть?

Незадовго будуть будовати величезный мôсть черезъ рѣку Hudson, котрый буде лучити New York съ Джерсі Сіті и буде бôльшій отъ броклинского мосту. Въ трохъ рокахъ мае бути скôнченый.

ВСЯЧИНА.

Въ Австріи така остра зима що люде гинутъ от морозу по улицяхъ якъ воробцѣ.

Анархиста Велянтъ, котрый кинувъ динамѣтову бомбу въ фрнцузкôмъ парляментѣ, зôставъ засудженый на кару смерти.

Въ Цариградѣ въ Турціи появилась опять азіятицка холера, на котру денно умрдае тамъ десятеро, двайцятеро люда.

Сего року буде въ Петерсбургу всемірна выставка на память 200 лѣтной рôчницѣ заложеня сего мѣста рускимъ царемъ Петромъ Великимъ.

Съ новимъ рокомъ, кождій Русинъ повиненъ записати собѣ „Свободу“ много не стоитъ тôлько пôвтора доляра на годъ. Сли кто придбае десять предплатникôвъ для нашой газети, дôстане хорошій подарунокъ.

Красненько звертаемъ увагу О. Волкая въ Green Point щобъ до Джерсі-сітской церкви и до тутейшого братства не мѣшавъ ся и не страшивъ по хатахъ людей же наша церковъ пропаде. Церковъ буде стояти поки живуть Русини а вороги руского народа и пявки бѣдного робôтника щезнуть и ихъ вѣтеръ розвѣе якъ полову.

Павло Ступинскій.
голова
тутейшого Братства.

УВАГА

Сли кто хоче присилае грошѣ за газету то просимо напередъ николи не посилати на чеки банку бо съ тымъ маемо великій клопôтъ и баламуту. Най лучше посилати черезъ Money Order або въ листѣ registered letters, а що найлѣпше черезъ Postall Note.

Ч КАГО.
(далше)

Коли тôлько поблагословило на свѣтъ и почавъ ся рухъ денного житя на улицяхъ, сѣвъ на електричну кару и за пять центôвъ переѣхавъ сѣмъ миль за мѣсто на площъ всемiрной выставки.

Свѣтова выставка была помѣщена въ такъ званôмъ „Джексонъ Паркъ" надъ чарующими берегами озера Мишиганъ. До той святинѣ людского розуму и неутомимой працѣ входить ся черезъ широку и высоку браму построену пôсля стародавного греческого стилю.

Того впечатлѣня и подиву негоденъ я описати споглядаючи на рôжнородни величезни зданiя, де архитектична штука обявилася и показалась всему свѣту во величавости и красотѣ.

Коли чоловѣкъ такъ стоить и дивить ся на все тое мовъ теля на намальовани ворота, самъ не знае де перши пôйти, съ вôдки зачати и що оглядати. Але таки на самôмъ вступѣ тягнесь великiй будинокъ съ написомъ „Transportation Building" Тамъ згромаджено всякого рода возы, брички, санѣ, карити, кари трени, лодѣ, шифи, запряги на конѣ, батоги пôдкови съ цѣлого свѣта почавши ôдъ простого драбинястого воза ажъ до золоченихъ царскихъ каритъ и найдорожшихъ еквипажôвъ. Годѣ всего подрôбну описати длятого ограничаюсь на тôмъ що бôльше мене зацѣкавило. Найбôлше цѣкавихъ вабитъ до себе найперша машина колiова и першiй тренъ складаючiй ся съ пару довгихъ возôвъ, на котрихъ суть пороблени лавки до сѣданя але накрития нѣякого нема. Обôчъ той першой машины стоить поважно съ величезними колесами найновѣйшiй инджай Споглядаючи на одну и другу, дивуешъ ся що за розличiе межи мамою а дитиною. Кожда держава, кожде паньство съ цѣлого свѣта выставили свои снаряди до перевозу. Ходжу, блуджу по всѣхъ отдѣлахъ ажъ на конецъ дивлюсь въ одной части забудованя написано рускими буквами: „Росiя" Ажъ душа зрадовалася а въ очахъ стали слези узрѣвши тую чародѣйную руску надпись.

Росiя во всѣхъ частяхъ и галузяхъ штуки, промыслу, въ земныхъ и пôдземныхъ богатствахъ была на всемiрной выставцѣ найлучше заступлена. Но вернѣмъ ся до рускои части въ „Transportation Building". На самъ передъ вôйшовши въ дôмъ дивишъ ся якъ на чудо на руски санѣ, котрыхъ было сотки маленькихъ, великихъ, паньскихъ простихъ Були и залубнѣ, санѣ, гнатки. Товпа американôвъ не могла надивуватись рускимъ царскимъ санкамъ богатимъ колягскамъ, убраню извощикôвъ, дорогой упряжи.

Тамъ були навѣть прости санѣ и хлопскiй вôзъ съ кождой части руской земли, була и бѣда на двохъ колесахъ що по воду ѣздять.

Дальше було можна видѣти уздечки, нашийники, хомути, посторонки, шлиi пôдкови опалки, путнѣ, була тоже вся упряжа на жидôвску кобылу съ старихъ шнуркôвъ и лика злагоджена. Звидѣвши руску часть пôйшовъ дивитись на австрiйскiй павилонъ. Межи всѣма вещами выставлеными на оказъ найбôльше звернуло увагу всѣхъ дорогiй золоченый повôзъ Марiи Терези и вѣденски повозки.

На конецъ переглянувши все, вôйшовъ я на широку площадь шукати якого реставранту. Дивлю ся на мапу а тамъ сказуе менѣ же есть польскiй рестaврантъ где ее варить ся по краевому. По довгôмъ блуканю знайшовъ тое прибѣжище голодующихъ и входжу ни съ патрiотизму для ojczyzny але на росказъ всеповелѣвающого голодного желудка. Сѣдаю при столѣ беру списъ потравъ и уважно читаю: польски ковбаси правдиви краеви съ польскою широколистковою капустою на kwasno, польски зрази съ гречаною кашою съ перцемъ и безъ перцю, польско-руски пироги злагоджени на московскiй ладъ помащени варшавскимъ масломъ. Бѣда погадавъ я собѣ, сли тое споживу тогда буде правдива революцiя и повстанiе самъ не знаю до чого ся брати. Аж на остатку обертаю списъ потравъ на другiй бôкъ а тамъ стоить: polski barszcz z uszkami. Наразъ кричу на послугача и и прошу полского борщу. Жду и жду на той борщъ та годѣ дôждатися ажъ на конецъ приносить на тарелику щось червоного, густого де малевькiй хвостичокъ бурачка пливае и наче зо встиду хоче дати нурка але тарѣлка була не. глубока Беру одну ложку беру другу а на остатку и зубами рухати не можу - оскомина! Борщъ бувъ съ капустяного вару тôлько для политики кинули до него троха бораков̂ъ звичайно для okrasy.

Редакцiя „Свободи" пôслала до старого краю по всякого рода книжки за суму 300. дол.

Кто буде потребувати яки книжки няй троха зачекае а получить

„Свободу" читай бо та стараесь о твое добро народе рускiй! При тôмъ не забувай старатися за ню.